

Hessov pobeg zagonetka - Naziji diplomatsko aktivni

Vodilni nazij z letalom
pobegnil v Anglijo

Iz letala se Hess spustil s padalom na škotska tla. — Neštevilno ugibanj, kaj ga je privedo do pobega — Angleske oblasti ga zasljušujejo. — Baje se sprl s Hitlerjem.

Poleg bliskovitega načina, s katerim se je posrečilo Hitlerju podjarmljenje celega evropskega kontinenta, je brez dvoma največja senzacija cele sedanje vojne čin, katerega je koncem zadnjega tedna izvršil eden glavnih Hitlerjevih pomočnikov in eden najbolj grozljivih pristaev nacizma, Rudolf Hess. Iz doslej nepojasnjenega vzroka je namreč ta mož zasedel v južnem nemškem mestu Augsburgu svoj aeroplan ter se z njim enostavno odpeljal — v Anglijo, v deželo, ki je zastavila vse svoje sile, da pobije tisti nacizem, za katerega je on tako vneta deloval dolga leta, namreč od njegovega prvega početka.

Hessov pobeg se je izvršil zadnjo soboto, toda o dogodku je izvedela javnost šele v ponedeljek in še tedaj, kakor tudi prihodnji dan, v torek, ni vedela drugega kakor suho dejstvo, namreč, da se je Hess spustil iz aeroplana s padalom na tla na neki farmi blizu škotskega mesta Glasgowa. Farmer, ki ga je našel na svojem posestvu blizu njegovega gorečega letala, mu je postregel v svoji hiši, ne vedoč, kdo je njegov gost, na kar je obvestil oblasti, katere so ga odpeljale najprej v bolnico, ko si je pri padcu izpahnil nogo v členku, nato pa so ga podvrgele temeljitemu zasljušanju.

Ker torej nihče nič ne ve — izvemši morda oblasti, ki moža zasljušujejo — so se v Angliji in po celem svetu razširile najbolj divje domneve o vzrokih, zakaj je ta vodilni nazij dezertiral v Anglijo. Glavna domneva bi bila seveda ta, da se je sprl s Hitlerjem in, da je pobegnil edino zato, da si reši življenje. Med povodi za spor, kakor se trdi, utegne biti tesna zveza med naziji in sovjeti; Hess je bil namreč strog nasprotnik komunizma in zato mogoče ni odobral družjenja z Rusijo. Bolj naklonjen je bil temu, da se Nemčija sprijazni z Anglijo in udari na Rusijo. Ob pristanku na Škotskem so bile baje njegove prve besede, ko so ga našli: "Prišel sem, da rešim človeštvo." Zelo je možno, da je s svojim bistrim umom izprevidel nevarnost, v katero plove Nemčija.

Nazijska pojasnila, ki prihajajo iz Nemčije, pa ravno ta njegov um dolže za pobeg. Pravijo namreč, da je bil zmeden, in sicer že precej časa, ter, da je bilo možno stanje tako resno, da mu je Hitler izrecno prepovedal, uporabljati aeroplan. To je precej slaba razlaga, kajti še komaj pred par tedni, namreč na Hitlerjev

SLOVENC V
JUGOSL. VLADI

Predstavniki slovenskega naroda v legalni vladi.

Washington, D. C.: — Dopisništvo central. tisk. urada pri Kralj. poslanstvu v Washingtonu objavlja seznam imen predstavnikov slovenskega naroda v legalni vladi Kraljevine Jugoslavije, ki je nekje na Bližnjem Iztoku.

Kot član Kralj. vlade v lastnosti aktivnega ministra je v vladi generala g. Dušana Simovića g. dr. Miha Krek, eden najzupnejših in najznamenitejših sodelavcev pokojnega dr. Antona Korosa, katerega je nasledil pokojni g. dr. Kulovec.

G. dr. Miha Krek spada v vrsto najmarkantnejših osebnosti slovenskega političnega življenja ter se ima za enega izmed prvakov Slovenske ljudske stranke.

Zaeno z g. drjem. M. Krekom so nekje na Bližnjem Iztoku tudi drugi slovenski praviki, ki tvorijo elito slovenskega političnega sveta. Med njimi je tudi bivši minister g. Franc Snoj, potem glavni urednik ljubljanskega "Slovenca" in eden najboljših uvodnikov za zunanjo politiko v jugoslov. tisku g. dr. Kuhar. Z omenjenimi slovenskimi voditelji je tudi znani slovenski javni delavec g. Franc Gabrovšek.

SMRT RUSKE PISATELJICE
New York, N. Y. — V 84. letu starosti je preminula tukaj v ponedeljek bivša ruska princezinja Kat. Radziwill, zdaj Mrs. Kolb-Danvin. Zenska je bila hči nekega ruskega častnika ter je ob revoluciji pobegnula v Ameriko. Bila je znana pisateljica o ruskem carskem dvoru ter je pisala še nekaj ur pred smrtjo.

K raznim ugibanjem se lahko dostavi še eno, najbolj divje, namreč, da je vse skupaj le nazijski trik, da z napadnimi informacijami spravijo Anglijo v večje zmede. Domneve pa ostanejo le domneve in počakati je treba, da zanesljiva dejstva pokažejo, kaj tiči za to senzacijo.

PRESEDNIK ODLOŽIL NAMERAVANI GOVOR

Washington, D. C. — Iz Bele hiše se je v ponedeljek objavilo, da se bo govor, ki ga je nameraval imeti predsednik Roosevelt to sredo večer, odložil do 27. maja. Kot se navaja, predsednik še ni popolnoma okreval od bolezni na drobno, ki ga je nadlegovala zadnje čase, toda od drugih strani pa se izražajo tudi domneve, da je utegnil predsednik uvideti, da bi njegov govor še ne bil na mestu, češ, da dežela še ni pripravljena zanj. V tem govoru, ki se je označeval, da bo "senzacionalen," je imel Roosevelt najbrž namen, zahtevati še več podpore Angliji, a proti temu je baje točasno preveč opozicije med ljudstvom.

ZAHTEVA ODSTRANITEV STIMSONA IN KNOXA

Pittsburgh, Pa. — Bivši wisconsinski governor La Follette je v nekem govoru, ki ga je imel tukaj zadnji ponedeljek, izrazil na vlado zahtevo, naj odstrani z njunih mest vojneške tajnika Stimsona in mornariškega tajnika Knoxa, češ, da ta dva republikanca, ki sta "zdivjala v newdealu," skušata "ostrušiti in terorizirati ameriško ljudstvo v vojno, katere to ne želi." Knox pa se je isti dan v Washingtonu ob neki priliki izrazil, da se je Amerika že odločila, da bo nastopila proti agresorjem, da jih bo ali ostrušila, ali potolkla.

Najnovejši vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

Jugoslovanska vlada pošlje zastopnike v Ameriko

Nekje na Bližnjem Iztoku, 9. maja. — (JK, po radiu.) — Jugoslov. vlada v izgnanstvu je danes na seji pod predsedstvom ministrskega predsednika generala g. Dušana Simovića sklenila nemudoma poslati v Združene države ameriške posebnosti in številno misijo z namenom, da se ta pomeni o važnih političnih in vojaških vprašanjih z vlado in predsednikom Združenih držav. — Člani misije bodo aktivni ministri Hrvatje, Slovenci in Srbi, med temi dr. Miha Krek, ugledni voditelj Slovenske ljudske stranke, in gl. tajnik Hrvaške kmečke stranke dr. Jura Krnjević. Poleg aktivnih ministrov bo tvorilo drugih uglednih hrvaških, slovenskih in srbskih civilnih in vojaških osebnosti pa nekaj jugoslov. časnih karjev. — Nekaj pozneje se pričakuje tudi obisk ministrskega predsednika gen. g. D. Simovića samega v Londonu in Washingtonu poleg prestolnice Južnoafriške unije in Kanade. Z njim bi imel potovati tudi ban banovine Hrvaške g. dr. I. Šubić. — Člani misije bodo obiskali tudi razne kraje v Združenih državah ameriških,

Hitler se utegne sestati z Stalinom in Mussolinijem

Sestaviti baje namerava skupni načrt za sodelovanje v vojni in za preureditev sveta. — Pogajanja s Francijo imajo za cilj nove koncesije za nazijsko armado.

KRIŽEM SVETA

— Addis Ababa, Abesinija. — V posebni poslanici, ki jo je naslovil na predsednika Roosevelta in na ameriško ljudstvo, je tukajšnji cesar Selassie zadnji ponedeljek objavil, da bodo njegove čete prezele nadaljnje boje v Abesiniji, da bodo lahko Britanci uporabljeni kje drugje.

— Kairo, Egipt. — Na bojišču v severni Afriki so britanske čete podvzele v ponedeljek ofenzivni napad na dveh točkah, namreč pri Tobruku in pri Sollumu. Obe točki ste v puščavskih krajih, kjer doseže vročina podnevi do 120 stopinj F.

— Vatikan. — Papež Pij je podelil zadnji ponedeljek 20. novim nadškofom takozvani "pallium," namreč širok trak iz bele volne, ki se nosi okrog vratu ter je znak višjega cerkvenega dostojanstva. Med nadškofi jih je bilo pet tudi iz Zed. držav in Kanade.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Vichy, Francija. — Čas do svojega prihodnjega sunka, kjerkoli bo že ta izvršen, naziji z vso intenzivnostjo izražajo na diplomatskem polju, da si zasigurajo popolni sporazum in sodelovanje z deželami, ki ne stoje direktno pod njih upravo.

Dočim se točasno vršijo razni razgovori s Francijo, se pa slišijo vesti, da se utegne Hitler v kratkem osebno sestati s Stalinom in z Mussolinijem, in sicer z vsakim posebej. Cilj tega sestanka bi bil očividno ta, da se sestavijo načrti za sodelovanje vseh treh diktatorskih dežel tekom vojne in za preureditev sveta po njej.

Pogajanja med Nemčijo in Francijo pa potekajo že dalje časa. Domneva se, da si slika Hitler izposlovati sodelovanja od Francije točasno v toliko, da bo lahko preko nje poslal čete v severno Afriko, in pa njeno dovoljenje, da lahko zasede Sirijo, ki leži severno od Palestine in je pod njeno upravo.

V ARMADO ŽELIJO SAMO MLADE

Washington, D. C. — Na priporočilo predsednika Roosevelta se namerava v kongresu staviti predlog, po katerem se naj bi vpoklic starejših letnikov moških v vojaško službo odložil, da bi prišli samo mladi na vrsto. Točasno, kakor znano, pridejo v poštev moški od 21. do 35. leta, a po novem predlogu bi se imeli klicati le mlajši, najbrž od 21. do 25. leta. Iz vojaške armadnega vodstva se namreč omenja, da je starejše letnike precej težko, vzeti iz civilnega življenja v popolnoma novo vojaško življenje; v nove razmere se težko vživijo, dočim mlajši lažje prestanejo izpremembo. — Ističasno se poslanska zbornica bavi tudi z nekim predlogom, po katerem bi se odpravile sedanje omejitve glede velikosti posameznih panog, oborožene sile. Eden od opozicije je kritiziral ta predlog, češ, da pomeni, da gredo Zed. države za tem, da postavijo armado pet do deset milijonov mož z namenom, da obdrže svet pod britansko in ameriško kontrolo.

— Moskva. — (JK, Rad.) — Moskovski radio je danes objavil naznanilo službene ruske agencije Tass, po katerem je komisariat za zunanje posle obvestil norveškega, belgijskega in jugoslov. poslanika v Moskvi, g. dr. J. Milana Gavrilovića, da je njih poslaniški položaj postal brezpomemben in brez veljave. Časniki pripominjajo, da je s tem Sovjetska unija spravila svojo politiko v soglasje z današnjim dejanskim stanjem in da pomeni to

Iz Jugoslavije

Bridke preizkušnje Slovenca Likarja, daleč znanega poštenjaka, ki je postal žrtev grdega ovađstva. — Dva mlada pokvarjena, ki sta postala žrtev kriminalnih filmov. — Druge zapoznele vesti.

Zrtev hudobnega jezika

Nova cerkev pri Celju. — Daleč naokoli znanega poštenjaka in vrlega Slovenca Ivana Likarja so zadnji teden obiskale hude nesreče. Ceravno je ta mož povsod znan kot najbolj zaveden Slovenec in navdušen Jugoslovčan, ga je vendar neznani hudobnež ovađil kot nezanesljivega. Zadnjo sredo zvečer so mu napravili domačo preiskavo, pri kateri niso našli niti najmanjše stvari, ki bi količkaj upravičevala kakšen sum. Vkljub temu so ga odvedli v preiskavo v Celje in od tam v Ljubljano. Moža je to ravnanje silno bolelo, ker je že za svojega življenja silno veliko trpel za narodno stvar, saj ga je morala po nesrečnem plebiscitu na Koroškem vzeti s seboj komisija sama, ker bi bil drugače padeč je tisti večer kot žrtev maščevanja. Moral je pustiti na Koroškem starše, brate in sestre. S svojo pridnostjo pa si je ustvaril v Hrenovi pri Novi cerkvi prijeten dom. Preizkušnja je bila zanj še mnogo mučnejša, ker je vedel, da bo žena ob času njegove odsotnosti prišla v otroško posteljo, ki je bila po izjavi zdravnikov vsečakov zanj jako nevarna.

Dne 17. marca se je po prizadevanju prijateljev posrečilo g. Likarju dokazati svojo nedolžnost. Vrnil se je domov. Drugo jutro je odšla žena s prvim avtobusom v porodnišnico. Huda žalost in bridkost nad krivico, ki se je godila možu, sta ženo hudo potrli in jo oslabili tako, da je padla danes popoldne kot žrtev materinskega poklica.

Mladi razbojnik

Ljubljana. — O mladih razbojnikih, o 20 letnem Ervinu Tavčarju iz Polčan in 21 letnem Alojziju Podbevškiju iz Jagnjenice pri Krškem, ki ju je prišla zagrebška policija, poročajo listi prav žalostne reči. Pri njih so našli nož in samokres. Fanta sta se v Zagrebu seznanila pred letom dni. Navdušila sta se za kriminalne filme. Ker nista našla primerne zaposlitve, sta začela kovati načrte za različna razbojništva. Tavčar si je kupil samokres. Podbevšek pa dolg bosanski nož. Za svoje torišče sta si izbrala pot, ki vodi k elektrarni, ker je tam najbolj temno. Prvič sta napadla v noči od 25. na 26. januarja monterja Josipa Voito in mu pobrala za 2.300 din plena. Potem je prišel na vrsto čevljarški pomočnik Gjuro Bastalič, ki sta mu kar na česti slekla suknjo, vredno 1.000 din. Enako sta vzela suknjo davčnemu izvršilu Ivanu Zalokarju. Slednjega sta nedavno oplenila nekega Antona Trkmiča. Tudi njemu sta slekla suknjo, v kateri je bilo zlato nalivno pero in 197

din v gotovini. Vsakokrat sta točno tako, kakor sta se naučila po filmih, nastopila eden s samokresom, drugi z nožem. Skesano priznavata svoje zločine.

Obsojen

Mariborsko sodišče je obsodilo gostilničarja Adolfa Spatzeka na 15 dni zaporu in 2000 dinarjev globe ter 500 dinarjev popravnice, ker je lani v decembru prodajal poročjo golaža po osem dinarjev in torej zahteval za življenjske potreščine višjo ceno kot je lista, ki jo zadržuje običajen in dovoljen trgovski dobiček.

Smrtna kosa

Na Golniku je umrl dr. Branko Ehrlich, soprog hčerke pokojnega dr. Zdenka star. let. — V Ljubljani je umrla Mira Thuma, učiteljica. — Na Dobu pri Domžalah so pokopali Franceta Zanoškarjevega s Količevega.

Dvakrat okraden v eni noči

Pekovski pomočnik Marko Krajič iz Studencev je prijavil mariborski policiji, da je bil v eni noči dvakrat okraden. V nekem lokalu mu je bil ukraden klubok, par ur prej pa mu je v neki gostilni v Studencih izginila srebrna doza. Z njim sta popivala tudi dva Hrvata, ki sta izginila, ko je bilo treba plačati račun in z njima je izginil tudi njegov klubok.

Po nedolžnem obdolžena in mučena do smrti.

V Dobročah v sarajevski okolici je neki kmet obiskal svojo sosedo Vasiljo Omerovič. Našel je pa ženo nezvesto na tleh poleg ognjišča v veliki mlaki krvi. Takoj je obvestil orožnike in ženi so tudi preskrbeli zdravniško pomoč. Ko se je zavedela, je pripovedovala, da je njen svak pred časom shranil pri njej z zlatniki napolnjeno kaseto, katero je skrbno skrila. Ko je pa svak prišel po kaseto, te ni bilo. Zato je osumil žensko, da mu je zlatnike sama ukradla. V divji jezi je pograbil za železni drog in toliko časa udrihal po njej, da je nezvestna obležala v mlaki krvi. Preiskava je ugotovila, da so kaseto ukradli cigani in so jih nekaj polovili, toda Vasilja je podlegla poškodbam.

Starka v ognju

V ljubljansko bolnico je bila pripeljana 77 letna posestnica Marija Grahkova iz Loma pri Crnomlju, ki si je bila doma zakurila v peči, pa ji je po nesreči padel ogorek na obleko, da je bila v trenutku vsa sta nedavno oplenila nekega Antona Trkmiča. Tudi njemu sta slekla suknjo, v kateri je bilo zlato nalivno pero in 197

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Poljska duhovščina za Poljsko

Pred kratkem se je sešlo blizu 800 poljskih duhovnikov, rojenih nekaj v stari domovini na Poljskem, večina pa že v Ameriki rojenih poljskih gg. duhovnikov, nekateri že iz tretje in četrte generacije. Sešli so se v Detroitu in so imeli skupno zborovanje glede stare domovine Poljske, ki jo je takoj v začetku te vojne zadela tako žalostna usoda razkosanja in suženjstva, kakor je zadela pred par tedni tudi našo staro domovino Jugoslavijo.

Usoda Poljske je znana, saj smo o njej že čestokrat pisali in objavljali razna poročila. Nemci, ki jih vodi Hitler so naredili načrt, da Poljsko uničijo s tem, da bodo v vse najboljše poljske kraje naselili Nemce iz Rajha, poljske družine pa razgnali na vse vetrove, kljub temu, da so Poljaki na svoji lastni zemlji že tisoč let, za isto trpeli in umirali in imajo vse zgodovinske, človeške in božje pravice do iste. Kaj je prevzetnemu Nemcu za zgodovinske, človeške in božje postavbe? Hitler in z njim vsi Nemci se postavljajo izvoljene ljudi na zemlji, za gospodarje sveta. Kamor zaželi nemško srce, tam se mora vse umakniti, neglede, če so Slovani v takih krajih že tisoč let in imajo do takega kraja vse pravice v vseh ozirih. Tako vladajo Nemci s svojim Hitlerjem Slovanom, o katerih pravijo, da jih je treba iztrebiti s sveta. In najžalostnejše dejstvo v sodobnosti je, da medtem, ko Hitler in njegovi pristaši mečejo v svet take nečloveške izjave, sedi v slovenski prestolnici Moskvi človek, ki vlada 160 milijonom Slovanov, se činično reži in ne stori nobenega koraka v zaščito Slovanov. To je Jožef Stalin, samodržec enake baže, kakor Hitler. Stalin je ali največji strahopetec, kar jih še zgodovina pozna, ali pa je največji izdajalec slovenske Rusije, ki jo izdaja Nemčiji in z njo sodeluje, da postane ves svet ena sama jemišnica in žalostna dolina suženjstva pod vodstvom Hitlerja in deloma pod njim Stalinom. Eno ali drugo je, drugega biti ne more.

V teh žalostnih dneh se je dvignila poljska duhovščina v Ameriki in prišla skupaj na sestanek. Razmotrivali so, kako naj se ohrani Poljsko, da satanski načrt sovražnikov Slovanov ne uspe in ne doseže svojega cilja. Navdušeno so govorili in sklenili so, če je usoda zadela Poljsko v domovini na lastni poljski zemlji, mi hočemo, da bo Poljska živela tu med nami v Ameriki. Vsako poljsko srce mora na novo oživet za Poljsko. Poljska in njen poljski jezik mora ostati pri življenju. Sklenili so, da bodo po vseh poljskih farnih šolah, še bolj pospešili, kakor doslej učenje poljščine, ne samo tistih predmetov, kakor doslej, pač pa bodo tu rojene poljske potomce seznanjali s zgodovino slavne Poljske. Na ta način, bo postal vsak mlad Poljak v Ameriki poleg zavednega Amerikanca tudi zaveden Poljak.

Ta visoka zavednost in visoka navdušenost med Poljaki mora zanimati in ogreti vsakega slovenskega rodoljuba, tudi nas Slovence. Če kje se lahko učimo tu, kaj je treba, da se narodnost tudi v tujem svetu ohrani pri življenju.

Mi Slovenci imamo tudi nekaj farnih slovenskih šol v Ameriki. V tem oziru bi se za ohranjenje slovenskega jezika in narodnosti dalo storiti precej tudi med nami. Pred leti so po naših šolah učili verouk v slovenščini. Tudi slovenski abecednik, ki ga je priredil za naše šole č. g. Kazimir Zakrajšek, so v dobri meri uporabljali. Pred kakimi 12 leti smo razposlali cirkular glede nove izdaje slovenskega katekizma in abecednika na tiste župnije, ki so jih uporabljali. Zanimanja ni bilo in nove izdaje ni bilo. In iz narodnega stališča ni prav, da jo ni bilo. Dekleta in fantje, ki so hodili v šolo tista leta, ko so poučevali nekoliko slovensčine, znajo vsi pisati in brati slovensko. Po tisti dobi, je razlika kakor noč in dan. Po nekaterih šolah v kolikor nam znano še vedno nekoliko poučujejo slovensčino, v mnogih pa menda ne. Resnica pa je in ostane, da se v naših šolah lahko precej naredi za slovenščino, kjer je dosti dobre volje in razumevanja. Mi Slovenci sicer nismo tako številni kakor Poljaki, kateri poučujejo mladino premnoge predmete poljščini, vendar nekaj

malega pa lahko storimo tudi mi, vsaj to, da bi tam kjer se da, se naša mladina naučila slovensko brati in pisati. Poljaki naj bi bili v tem oziru nam za vzgled. Res bo treba nekaj žrtve, nekaj izrednega dela, toda bodočnost bo to delo nagradila s tem, da bodo naše prihodnje generacije še znale naš sladki slovenski jezik in našo lepo milo slovensko pesem. In če to, bodo naše bodoče generacije še naše — slovenske bodo, če ne, pa bo slovenstvu v Ameriki mrtvaški zvonec pel veliko prehitro svojo pesem.

DVA NOVA GROBA V CLEVELANDU

Cleveland, O.

Kakor z vremenom, tako je z našim življenjem. Dogajajo se veseli in žalostni dogodki. Smrti kos, ne glede kam zadene. Tu si poišče enega, tam zamahne po drugem, ne da bi se ozirala na starost in ne na to, koliko žalosti povzroči in trpljenja. Ne! Smrt se niti ne zmeni ne za vse to. S svojo ko so maha neusmiljeno, njej se mora vse pokoriti, staro ali mlado. Smrt je brezobzirna.

V noči med četrtkom in petkom si je smrt izbrala za svoj cilj moža pionirja Mr. Johna Breskvarja, ki je bil po poklicu zavarovalni agent trdke Avgust Haffner Ins. Co. Mož je bil star 62 let, doma iz Ljubljane. V Ameriki poznan večletni gostilničar, dalje pa kakor zgoraj omenjeno. Bil pa je mož narodnega značaja, eden od ustanoviteljev Slovenske banke, kjer je bil tudi direktor. Vsekozi je bil prepričan in nadarjen Slovenec, miroljuben in trgovsko podjeten. Smrt ga je zasačila, ko se je odpravil na gre k počitku. Umrl je za srčno hibo. Njegov pogreb se je vršil v ponedeljek iz cerkve sv. Kristine, pokopan je bil na pokopališču sv. Pavla. Družina Breskvar ima svoj dom na 18412 St. Clair Ave. Zapuščila soprogo, sina, (ki je uslužben v slovenski banki The North American Bank Co.) in tri hčere.

V noči od sobote na nedeljo ob pol ene ponoči si je smrt izbrala za žrtev zalo gospodično Margaretto Jarc, starejšo hčerko družine Jarc, ki žive na 6907 Hecker Ave., ne glede na žalost, ki jo je s tem prizadela revnim staršem in toliko sestrkam in bratcem, kateri bi jo potrebovali in ki so jo zelo ljubili. — Pred 11. dnevi je bila zbolela na slepiču. Ker se je pripravljal gradnja in ker je imela ona sama veliko dramatično vlogo v Baragovem pevskem društvu, kjer je bila obenem tudi tajnica in takorekoč duša in srce društva, je menila, da se v tem času nikakor ne more vdati boleznim, ker bi potem vse to delo za Materin dan zaostalo. Zatajila je bolezen in se učila, dokler je omagala. Odpeljana je bila v bolnišnico, kjer je trpela devet dni na zastrupitvi zaradi počenega slepiča. V bolnišnici so vse poskusili, da bi jo iztrgali smrti iz rok, toda bilo je prepozno. V tem času so ji soredniki in dekleta iz njenih vrst petkrat dajali nove krvi, pa vse je bilo zaman, vse pri-

zadevanje, trud in žrtve. Bela žena kruta smrt je tudi tukaj zmaga. Za Materin dan, ko bi imela igrati vlogo v počastnjeni in drugim materam, je bila poklicana iz sicer velike, toda revne družine. Rešena hudega devet dnevnega trpljenja je bila presajena k svoji nebeški Materi. Kakor pokršena cvetka, toda bila je presajena v boljše domovino nebeških bivališč. — Silna žalost je objela družino, pa tudi njene tovarišice, ki so jo ljubile in spoštovale radi njene tolike požrtvovalnosti in vrljivosti pri društvih. Pripadala je k društvu sv. Ane št. 4, SDZ in društvu sv. Vida št. 25, KSKJ. v mladinskem oddelku, potem k Marijini družbi. Bila je dalje tajnica Baraga pevskega zbora, kakor je že zgoraj omenjeno. — Naj bo še omenjeno, da je omenjena graduirala pred štirimi leti iz šole sv. Vič, potem je pohajala štiri leta v višjo šolo Notre Dame, kjer bi drugi mesec graduirala in potem je nameravala s svojim delom pomagati revnim staršem. — Poleg staršev Joseph in Margareta Jarc, ki so do smrti pred 18. leti iz Leadville, Colo., zapuščila še tri prave brate in tri sestre, po očetu pa še dva brata in eno sestro. Dva brata in ena sestra sta ji pa že poprej umrla. Pokojna je bila stara 17 let in 9 mesecev. Njen pogreb se je vršil v četrtek 15. maja v cerkev sv. Vič in od tam na pokopališče Kalvarija. — Družini, ki so tudi naročniki Amer. Slovenca, tem potom izrekamo globoko sožalje!

Poročevalec

NAZNANILO ČLANICAM DRUŠTVA MARIJE POMAGAJ

Chicago, Ill.

Vsem članicam se naznanja, da se vrše društvene seje v polletnem času vsaki tretji četrtek v mesecu ob 8 uri zvečer. Torej bo naša društvena seja za ta mesec v četrtek 15. maja ob osmi uri zvečer. Prosim da prinesete na to sejo svoto za assessment, ker se naša tajnica Mrs. Pavlina Kobal nahaja v bolnišnici, kjer se je morala podvreči operaciji, se vas vse prosi, da upoštevate to naznanilo. Toliko o tem. — Glede našega romanja k Mariji Pomagaj v Lemont, ki bo v nedeljo 25. maja, se vas prosi, katere želite se tega romanja udeležiti, da se prigrisate pri spodaj podpisani, ali pa na zgoraj omenjeni društveni seji. Več o tem boste slišali na seji, da se bomo vedeli ravnati glede vožnje z busom. Prav tako se pro-

si tiste, ki imate avtomobile, da se udeležite tega romanja. — Kakor veste, je naše romanje prvo v letošnji sezoni in je želeli, da bo velika udeležba, saj veste, da smo potrebni molitve, zlasti še sedanje čase, ki so tako strašno žalostni. Pojdimo k Mariji in jo prosimo, da nam izprosi zopet ljubi mir.

Sedaj je zopet pričela kampanja za članice. Pokažite se koliko je kateri mogoče pridobiti novih članic. Vsaj vsaka naj pridobi eno v odrasli ali mladinski oddelku. Potrudite se, saj dobite za ta trud prav lepo nagrado, obenem pa pomagajte društvu in naši dični materi K. S. K. Jednoti. — S sesterskim pozdravom.

Karolina Pičman, preds.

SLOVENSKI MISIJONAR ODHAJA V NOV DELOKROG

Rev. P. Bogomil Trampuš

Kakor poroča misijonar sam, bo koncem junija odšel na nov misijon, nekam v sredini Južne Amerike, med divje redove, med katerimi bo skušal širiti Božje Kraljestvo in jih pridobiti za vero Kristusovo. Do tedaj, do konca junija je njegov naslov: Rev. P. Bogomil Trampuš, Moro 1329, entre 10 da agosto, Guayaquil, Ecuador, South America.

BOLGARIJA NAPADALKA JUGOSLAVIJE

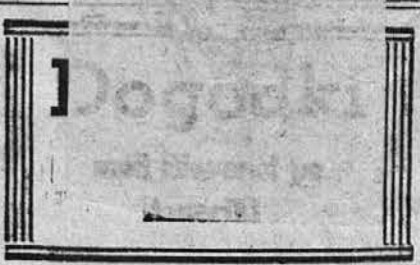
Washington, D. C.

Dopisništvo Centralnega tiskovnega urada naznanja izselniškemu tisku sledeče:

— Predsednik Združenih držav ameriških g. F. D. Roosevelta je objavil dne 25. aprila, 1941., službeno izjavo, v kateri uradno ugotavlja, da obstaja vojno stanje med Kraljevino Bolgarijo in Kraljevino Jugoslavijo, ker je Bolgarija brez upravičenja napadla Jugoslavijo.

To službeno ugotovilo predsednika Združenih držav ameriških g. F. D. Roosevelta je jako velike mednarodne važnosti. Ono ugotavlja, da je Bolgarija še enkrat v zgodovini v celi vrsti svojih prejšnjih napadov na Kraljevino Srbijo napadla tudi to pot Kraljevino Jugoslavijo. Po tem so Združene države ameriške, največja mednarodna avtoriteta, ugotovile, da je Bolgarija napadla Jugoslavijo.

Ta izjava je važna, kakor je prav tako važna prejšnja izjava g. Roosevelta, s katero je ugotovil, da je Madžarska napadla Jugoslavijo brez vsakršnega upravičenja, ne da bi jo Jugoslavija izzvala s kakršnikoli odgovornim in neod-

Na pevski koncert

So. Chicago, Ill. — Tukajšnji pevci in pevke cerkvenega pevskega društva Zarja pojdejo v nedeljo 18. maja v Joliet, kjer bodo sodelovali pri velikem pevskem koncertu, katerega priredijo pevci in pevke slovenske cerkve sv. Jožefa. Jolietčani pravijo, da takega koncerta v Jolietu še ni bilo. — Bomo videli če bo res! — Peljali se bodo z busom in kdor hoče z njimi, naj se oglasi ali v župnišču, ali pa pri kateremu izmed pevcev ali pevk. Vožnja tja in nazaj stane dolar.

Štiridesetletnica zakona

Pueblo, Colo. — Mr. in Mrs. John Centa so te dni slavili štiridesetletnico poroke in si cer ravno isti dan, kot Mr. in Mrs. Pritekel. Mrs. Centa in Mrs. Pritekel sta si sestre. — Pa ravno isti dan so Mr. in Mrs. Centa morali okusiti žalost, ker so jim njih sina odpeljali v bolnišnico. Družina

govornim činom. Napad Madžarske na Jugoslavijo je ugotovljen tudi z izjavo, ki jo je podala sovjetska vlada ob priliki madžarskega napada na Jugoslavijo. Sovjetska vlada je ob tisti priliki rekla, da jo je napad Madžarske na Jugoslavijo iznenadil, ko je vendar znano, da je Madžarska še pred nepolnima dvema mesecema iskala in podpisala pakt večnega prijateljstva z Jugoslavijo obvezavši se, da ne bo nikdar in ob nobeni priliki napadla Jugoslavijo in da bo ob stalno stanje večnega miru med Madžarsko in Bolgarijo na eni strani in pa Jugoslavijo na drugi.

Kot nevtralni velesili sta Amerika in Sovjetska Rusija enako ugotovile, da sta Bolgarija in Madžarska napadali Jugoslavijo brez vsakršnega upravičenja.

Ti dve ugotovitvi sta neprecenljive mednarodne važnosti. Oni ostaneti zgodovinska dokumenta, o katerim se bo moral podati račun, ko pride na bodoči mirovni konferenci do urejevanja novih meja in novega evropskega reda. — J. K.

MILIJONAR, KI JE UMRL OD GLADU

Na majhnem otočku Vivara blizu večjega italijanskega otoka Procida je od gladu umrl neki Lachianca. Bil je 73 let star in je živel grozno revno. Skozi desetletja je bila vsa njegova hrana 70 gramov mesa na dan. Morda je mož že vnaprej slutil žalostne čase v sedanjih vojski, ko so začele vajujoče in nevojujoče se države racinirati življenjske potrebščine. No, mož je nazadnje od slabosti zaradi pomanjkanja potrebnih hranil umrl. Ko so odprli njegovo oporoko, so bili vsi začuden. Zapusil je 8 milijonov lir občini Procida za postavitev občinske bolnišnice.

Centa je dobra družina in imajo naročene vse tri katoliške liste. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok — sinov. — Prijatelji jima žele, da v zdravju in zadovoljnosti dočakala zlato poroko!

Zanimiva igra

Pittsburgh, Pa. — V slovenskem domu priredi podružnica Slov. ženske zveze št. 26, in društvo Preširen v nedeljo 18. maja popoldne in zvečer prav silno zanimivo komično igro, kakoršna se pri nas še ni igrala. To bo zadnja prireditev v tej sezoni.

Nov grob v domovini

Cleveland, O. — Ribniški dekan g. Viktorijan Demšar sporoča, da je umrl njegov brat Lojze zadet od srčne kapi. Pokopali so ga na Dobraževem ob veliki udeležbi naroda. V Clevelandu zapuščila brata Jožeta Demšarja, ki je stavbni kontraktor, v Euclidu pa sestro Frances Kovačič. G. dekan tudi piše, da je njegov stric Nace iz Kori, že 9 mesecev v italijanski konfinaciji in da mora žena plačevati zanj po 15 lir na dan, kar bo upropastilo vse posestvo. Zaprt je baje zaradi tega, ker je bil v prejšnji vojni nekaj tajni porizvedovalec.

Pod zdravniškim nadzorstvom

Milwaukee, Wis. — Težko je obolel za flu tukajšnji rojak John Rangus. Nahaja se na svojem domu pod zdravniško oskrbo in se mu zdravlje polagoma obrača na bolje. Prijateljski obiski mu bodo dobrodošli. — Želimo mu skorajšnjega zdravlja!

Umrli v bolnišnici

Pueblo, Colo. — Srčni boleznij je tukaj podlegel Mr. Anthony Centa, sin Mr. in Mrs. John Centa. — Sveti mu naj večna luč, preostali žalujejo čim pa iskreno sožalje!

Peroka

Cleveland, O. — V cerkvi Marije Vnebovzete sta se zadnje soboto 10. maja poročila Miss Bertha Cecilia Urbančič, hčerka Mr. in Mrs. John Urbančič z Monterey Ave. in Mr. Steve Jochum. — Bilo srečno!

Smart pobira

Cleveland, O. — Po dolgi bolezni je umrl tukaj rojak John Gross, po domače Martinov, iz Clark Ave., v starosti 57 let. Doma je bil pokojni iz Gmajne pri Krki. V Ameriko je prišel pred 29. leti. Tukaj zapuščala več sorodnikov. Pokopan je bil zadnji četrtek iz cerkve sv. Vida.

Se en grob

Cleveland, O. — V St. Alexis bolnišnici je zadnji teden umrla Mary Vidmar, rojena Ruparšič, v starosti 58 let. Doma je bila pokojna iz Retja pri Loškem potoku in je prišla v Ameriko pred 38. leti. Zapuščala žalujočega soproga, ki je doma iz hinske fare, sestro v Clevelandu, sestro, v East Canton, O. in eno sestro ter brata v starem kraju. Pokopana je bila v petek 9. maja iz cerkve Marije Vnebovzete na pokopališču sv. Pavla.

USODNA VABA

(203)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Hitra pšica s Tarzelinoga loka je iztrgala sulico iz roke Tarzanovega napadalec. Nihče ni zaznal, odkod je prišel.

Vzhicena je džungelska deklica obšla, ko je opazovala junaškega tujca, ki je premagoval svoje sovražnike.

FROM HER VANTAGE POINT SHE GAVE HIM SECRET AND ACCURATE, WELL-PLACED ARROWS.

SOON THE HATED BUTAWAS WERE ROUTED. SOME FLED, THE OTHERS WERE TAKEN PRISONER.

TARZELA WAS PLEASED AND PROUD. HOW WAS SHE TO KNOW THAT BY HELPING TO SAVE THE SAFARI SHE WAS INVITING HER OWN DOOM?

S svojega ugodnega kraja mu je nudila skrivno pomoč z dobro merjenimi pšicami.

Kmalu so bili sovražni Butawas pregnani. Eni so zbežali, druge so polovili. Tarzela je bila vesela. Kako naj bi vedela, da je s tem sebi škodovala?

VELIKANI NA MORJU

V tej vojni se je že večkrat pisalo o tem, da je čas križark že mimo, kajti so prevelike in se prepočasno pomikajo po morju. Sedaj prihaja nova doba, in sicer doba podmornice in letala nad morji. Toda to mnienje je začelo kmalu plahneti, in sicer tedaj, ko se je razvedelo, kako sta veliki vojni ladji, in sicer tokrat — ladji letalonosilki "Ark Royal" in "Illustrious" prenesli napad v Severnem morju in na Sredozemskem morju. Velika bojna ladja je tudi v tej vojni še ohranila svojo veljavo. Ravno za letos pa napovedujejo prav tako v Angliji, Ameriki in v Nemčiji in na Japonskem, da bodo dogradili in dali v službo na morjih največje bojne ladje, kar jih je sploh bilo doslej še dograjenih. Ravno pred nekaj tedni so Angleži precej bučno napovedali, da so že dali v službo veliko bojno ladjo "King George V" in da je ta bojna ladja prepepeljala novega angleškega veleposlanika lorda Halifaxa v Ameriko. Tako so torej Angleži sami tako rekoč že obvestili sovražne podmornice in letala, da jih je njihova največja bojna ladja že na morjih.

Ta velikan je prvi od petih. Ti dve bojni ladji so začeli delati v letih 1937-38, ostale tri pa v letih 1937-38. Vsako so gradili v neki drugi ladjedelnici. Ladjedelnica Wickers Armstrong v Barrowu in gradila ladjo "King George V", ladjedelnica v Birkenheadu je gradila sestrsko ladjo "Prince of Wales", ladjedelnica John Brown v Clydebanku gradi tretjo posestrimo "Duke of York", ladjedelnice Swan Hunters četrto bojno ladjo iste vrste "Jellicoe" in v Fairfieldu grade peto "Beatty".

Vseh pet bojnih ladij so spustili v morje že v času od 26. februarja do konca leta 1939. Prve poskuse z novimi bojnimi ladjami so izvedli v aprilu 1940 in verjetno bodo letos že vse te nove bojne ladje lahko sodelovale v bojih. "King George V" in "Prince of Wales" sta gotovo že razprorejeni med brodovlja, ki se udeležujejo bojev. Te nove bojne ladje imajo po 35.000 ton, dolge so po 225,50 m in široke po 31,40 m. Moč njihovih strojev znaša 180.000 konjskih sil in njihova hitrost je 28 vozlov na uro. Vsaka ima s seboj po tri letala in na krovu po deset topov po 336 mm, 16 protiletalskih topov po 132 mm itd. Na vsaki je 1500 mož posadeke in to so prve angleške bojne ladje, ki imajo po štiri stolpe.

Nemško vojno brodovlje ima sedaj tudi tri velike bojne ladje, in sicer velike "Bismarck", "Tirpitz" in "If". Vsaka ima po 35.000 ton in so nekoliko večje kakor pa angleške. Dolge so po 241,50 m, široke pa po 36 m. V morje so jih spustili v času od pomladi 1939 do poletja 1940. Najbrž so že v službi ob tem času. Hitrost vsake znaša po 27 vozlov na uro, toda imajo manj topov kakor pa angleške, pač pa so ti topovi večji. Imajo namreč po osem topov po 380 mm. — Poleg tega ima nemško brodovlje sedaj še dve novi letalonosilki, in sicer ladjo "Graf Zepelin" in "B" po 19.250 ton. Obe sta sedaj gotovo že v službi.

Torej sta sedaj oba nasprotnika dobila približno enako število bojnih ladij. V letu 1941. bo Anglija dobila še nekaj novih velikih bojnih ladij in tedaj se bo videlo, koliko bodo na nemški strani postavili proti vsem tem novim edincem.

Amerika je spustila v morje svojo novo veliko bojno ladjo "North Carolina" v aprilu. Ta bojna ladja ima 35.000 ton nosilnosti in v juliju bodo spustili v morje sestrsko

ladjo "Washington." Amerika ima torej veliko zamudo, ker je dala graditi obe ladji šele v letu 1937-38, ostale štiri enake bojne ladje pa so začeli graditi v letih 1938-39. Ostale štiri bojne ladje so: "Indiana", "Massachusetts", "Alabama" in "South Dakota". V službo bodo prišle te bojne ladje najbrž v letih 1941-43. Seveda bodo sedaj dela na teh bojnih ladjah pospešili. Dolge so po 228 m in široke po 33 m, hitrost znaša 27 vozlov na uro. Imajo po devet topov po 409 mm in po tri stolpe. Pozneje bodo spustili v morje še dve največji bojni ladji na svetu "Iowa" in "Montana", ki so ju začeli graditi v letih 1939-40 in ju bodo spustili v morje v letu 1941. Služiti pa bosta začeli v letu 1943. Obe bojni ladji bosta imela po 45.000 ton in po 12 topov po 406 mm.

Japonska pa hiti sedaj z gradnjo treh ali štirih ogromnih bojnih ladij po 43.000 ton. V letu 1937. so sklenili začeti graditi te bojne ladje in so bili prvi, ki so se odločili prekoriti dotedanjo mejo 35.000 ton. Te bojne ladje bodo imele topove vsaj po 406 mm in te bojne ladje so sedaj najbrž že sposobne za službo. Japonci skrivajo te ladje in jih rajši ne uporabljajo v take diplomatske namene, kakor to delajo Angleži s "Kraljem Jurijem V". Vsekakor bodo Japonci letos imeli največje bojne ladje na svetu, ki bodo tudi že v službi.

Zaradi vsega tega se lahko nekoliko razume igra zlasti na Daljnem vzhodu, kjer skušajo posamezne velesile pridobiti nekaj mesecev, druge pa zopet pospešiti potek dogodkov tako, da bi lahko svojo premoč čim uspešneje izrabile.

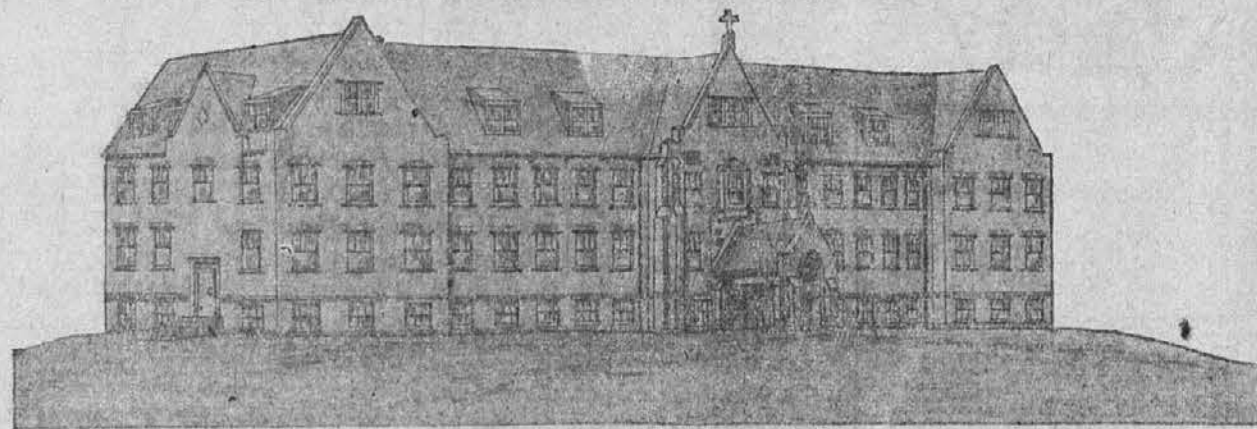
ŽENSK VEČ KOT MOŠKIH
Chicago, Ill. — Po objavi federalnega urada za štetje, izdani te dni, pride v Chicago na vsakih 98 moških po 100 žensk. Na podoben način prekašajo ženske po številu moške tudi v večini drugih mest, ki imajo nad 100.000 prebivalcev.

PROTI SPREMSTVU

Senator Ch. W. Tobey iz N. H., ki je nedavno stavil v senatu predlog da se prepove ameriškim bojnim ladjam spremljati pošiljke v Anglijo.

SLOVESNA BLAGOSLOVITEV NOVEGA DOMA ŠOLSKIH SESTER V LEMONTU

Novi dom Šolskih Sester, kateri bo slovesno blagoslovljen dne 30. maja.

Na "Spominski dan" 30. maja ob deseti uri dopoldne, poletni čas, vsi v Lemont k šolskim sestram! Naš novi samostan, ki smo ga skoro celo leto zidale, je sedaj postavljen. Čaka samo še blagoslova. V veliko srečo in čast si štejemo, da bo cerkvene obrede blagoslovljanja opravil sam naš mil. g. nadškof, Rt. Rev. Samuel Stritch. Asistiralo mu bo lepo število duhovnikov. Upamo, da bo med njimi mnogo slovenskih in hrvaških gospodov. Vse najlepše in najprijaznejše vabimo, da bi se blagovolili odzvati in nas s svojo prisotnostjo razveseliti. Veliko dolgujemo naši duhovščini, saj bi brez nje naše kolekte ne bile tako uspešne. Naj vsem Bog povrne!

Prav iskreno dobrodošlico pa kličemo tudi vsem našim rojakom in rojakinjam, ki se zanjamo za nas in naše zadeve. Vsi, brez izjeme, ste najprisernejše povabljeni, da se ta dan zberete na našem gričku in z vašo udeležbo povečate veselo razpoloženje tega za nas tako lepega dne.

Upamo, da bo to res pravi "Spominski dan", ki bo vsem ostal v srečo — vsaj nam bo — prav gotovo. 32 let smo čakale tega dne — hvala Bogu, sedaj so se naše želje izpolnile. Tiha žalost pa lega na naša srca, ko se spominamo naših rajnih sester, ki so kot Mojžes hrepenele učakati tega dne — pa jim ni bilo dano. Gotovo sedaj z nebes zro na nas in naš novi dom in prosijo pred prestolom Brezmadežne, naj Ona razgane svoj materinski plašč okrog nas, da bo to poslop-

je, ki je bilo s tolikim trudom in trpljenjem postavljeno, ščitilo same goreče redovnice, polne pravega redovnega duha, junakinje dolžnosti, tihe, skrite žrtve za svet, ki hiti v pogubo...

Slavnostni govor v slovenščini bo imel veleč. g. Daniel Gnidica, OSE. Gospod je v Ameriki rojen, a mu slovenščina kar gladko teče. Je dober pastir kansaskih Slovencev, ki so bili med prvimi, kateri so hoteli imeti naše sestre. Ne smem pozabiti pristaviti tudi to: Če kdo hoče videti, kako samostan znotraj izgleda, naj se ta dan požuri k nam. Pozneje te prilike ne bo več, ko je vstop v notranje prostore vsled klavzure prepovedan vsem brez izjeme, tudi sorodnikom sester.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

NENAVADNI OBIČAJI

Po pomorskih običajih mora kapitan (če se ni potopil seveda) vsake od sovražnika poplajene ladje odgovorjati pred vojnimi sodiščem zaradi izgube svoje ladje in to tudi v primeru, če je bila ladja uničena v boju s sovražnikom na najbolj časten način. Tako je prisostvoval kot priča pri obravnavi zaradi izgube francoske torpedovke "Sirocco" kontraadmiral Ourvoyer de Port-samparr, poveljnik druge flotilje torpedovk pri Dunkerqueu. Kapitan potopljenega ladje "Toulouse", Lauffrac, je bil po dvehurni razpravi soglasno oproščen vsake krivde. Predsednik vojnega sodišča mu je celo izrazil svoje čestitke zaradi njegovega junaškega obnašanja in mu je priznal, da je storil vse potrebno za rešitev svoje ladje, pogodene od sovražne kroglice.

ZAMAN SE POTEGOVALI ZA DEDIŠČINO

Leta 1925 je umrla v Gandu (Belgija) gospodična Oriay, ki je zapustila štiri milijone frankov. V oporoki je določila, da naj dobi po njeni smrti ves denar njen deček. Če bi on kot edini dedič umrl, naj se razdeli vse med sofondnike drugega kolena. Za to dediščino se je petnajst let potegovalo nič manj kot pet tisoč sorodnikov.

ki so vsi trdili, da jim pripada omenjena dediščina. Sodišče je pa razsodilo, da se ne more ozirati na pokojnično željo, naj njeno imetje razdeli med vse sorodnike drugega kolena, temveč je odločilo, da pripada cela dediščina neposrednim nečakovim potomcem. Tako je bil končan zanimiv proces, ki je trajal petnajst let in je bilo udeleženi v njem pet tisoč ljudi.

MOSKVA ZANIKA VZNE-MIRLJIVA POROČILA

Moskva, Rusija. — Zadnji teden se je uradno povdarjalo, da ni nobene resnice na poročilih, da sovjetska Rusija zbira svojo armado na zapadni, nemški meji. Ta poročila so se zadnje čase ponovno in ponovno razširjala, toda sovjetski žigosajo le kot izrodek "bolne domišljije."

NAZIJI PREZRLI SVARILO

London, Anglija. — Nazijski letalci so morali očitno prezreti napis na zidu nekega tujaknjega poslopja, ko so je potrebna še ena taka obzadnja nedeljo izvršili svoj

bombni napad na mesto. Napis se je namreč svarilno glasil: "Proti vsakomur, ki bo zasaden, da dela na tem kraju škodo, se bo postopalo po zakonu." Napad je izpremenil poslopje v razvaline, toda napis na zidu se je še vedno videl.

OBSODBA, KI MU JE KORISTILA

V mestu Memfis (Texas) je bil trgovec Raymond Ballew obsojen na šestmesečno ječo. Ta sodba mu je prinesla mnogo denarja. Tri dni pred nastopom kazni je namreč priobčil v časopisju oglaš, da mora zaradi obsodbe razprodati vse blago. "Vem da bom moral prodati svojo robo po sramotni ceni, toda sem v takem položaju, da si prav nič ne morem pomagati, če nečem, da bi žena in otroci med mojo odsotnostjo stradali." Oglaš je imel velik uspeh. Že v dveh dneh je bila vsa zaloga razprodana. Ko je Ballew nastopil kaznen, je rekel časnikarjem, da mu je potrebna še ena taka obzadnja nedeljo izvršili svoj

ZGODAJ SI SAMA SLUŽI KRUH

Carolyn Lee Copp, ki jo kaže gornja slika, je stara sicer samo šest let, toda plačo pa že vleče tako kakor malokdo, marveč celih \$1.250 na teden. Neka filmska družba je namreč sklenila z njenimi starši pogodbo, da bo otrok nastopal v slikah.

IZ DEŽELE KRALJICE KLEOPATRE

Že v Kairu privlači tujca dr-žavni egiptski muzej z mumijami faraonov ter odkritimi starodavnimi starinami in dragocenostmi iz Tutankamnove piramide. Iz Kaira do piramid je pol ure avtomobilne vožnje do vasi Gizeh. Široka, asfaltirana cesta je polna avtomobilov, raznih voz, kamel in oslov. Poleg nje teče električna železnica tik do Keopsove piramide, ki je od vseh največja. Vsak faraon, egiptski vladar, je prisilil s svojo brezobzirno močjo in dosledno energijo stotisoče sužnjev, da so mu v nekaj desetletjih postavili hram nesmrtnosti, sebi pa spomenik suženjstva. Molče strmi jo že nad 6000 let piramide v višavni in predse v puščavo, vekovne priče strašnega trpljenja desetstisočev sužnjev, ki so od gladi in žeje umirali za slavo in čast faraonove smrti in njegovega groba. Nekdaj v davni preteklosti je bila površina piramid pokrita z granitom, alabastrom in peščencem, toda kalif Omar jih je oropal, da je postavil Mohamedu v čast mošejo v Kairu. In vendar so piramide obdobja vredne, vanje strmiš tudi ti, popotniki, in neskončen mir preveva vso tvojo notranjost. Isto tako občutke imaš tudi od pogledu na zagonečno svingo s hladnim, strogim in večnim molkom. Pri sfinji je ljubljanski Akademski pevski zbor prepeval koroške narodne pesmi. Za uro jahanja na velblodu okoli piramide plaš deset pijastrov, t. j. 50 centov, pa imaš kmalu dovolj.

Iz Kaira se voziš v Aleksandrijo v brzovlaku in velja vozni listek 3. razreda 26 pijastrov, t. j. \$1,10. V vagonu je velika stiska, zrak vroč, suh, neprijeten. Zopet stojiš ob oknu vagona: vlak ropoče čez železniški most, za tabo ostanejo pristanišča ob Nilu, na njem parobrodi, tovorne in ribiške ladje, jadrnice. Kairo, največje afriško mesto, ostane kmalu daleč zadaj. Pokrajina je vsa preprežena s kanali, vmes bombaževa polja, redke vasi so zgrajene iz blata. V Egiptu je velikanstva razlaka med mestom in vasjo. Vasi so podobne bolj razvalinam kakor človeškim bivališčem. Hiše, če jih sploh moremo tako imenovati, so med seboj povezane, na mestu oken so luknje, na vodovarnih strehah pa kupi slame, ki naj odbijajo nezgodno sončno pripeko. Oko se ti prijetno odpočije, kadar zagledaš redka mesta ob železniški progi. Ceste se dvigajo, padajo, gredo skozi struge izsušenih prekopov. Tam daleč zadaj slutiš puščavo z rdečo prašno sipino. Veasih dvignejo viharji ta rdeči prah kilometre visoko v zrak in ga odnesejo celo v Evropo. Tam pa so tudi oaze, zelenice s skupinami visokih palm, smokve, granatna jabolka, breskve, murve, oleandri,

žito in zelenjava. Zelo zanimive so priprave za namakanje od najbolj primitivnega lesenega kolesa, ki dviga iz nilskih rokavov in kanalov vodo, pa do najmodernejših betonskih vodnih zgradb, jezov in pregrad. Kjer je voda, kipi življenje vse povsod. Res je tudi, da tega bujnega rastlinstva ne bi bilo, če ne bi bila pokrajina posejana s tisoči in tisoči vodnjakov. Tako namakana in od Nila pognojena zemlja rodi kar sama brez vsakega trudapolnega obdelovanja. Herodot je po vsej pravici zapisal, da je "Egipt dar Nila". Do kamor seže vpliv Nila, je plodna zemlja, že korak naprej je kamen in puščava. K velikemu blagostanju Egipta pripomore tudi javna uprava. Po pripovedovanju naših rojakov v Egiptu, je to obljubljena dežela Kanaan, kjer se cedita med in mleko. Pravili so nam, da pravih davkov sploh ne poznajo, ne zemljiškega, niti prometnega, niti obrtnega davka. Hišni posestniki plačujejo kot davščino enomesečni najemniški dohodek, in s tem je vse odpravljeno; obrtniki pa zadovoljijo policijo kar z bakšišem, baje do 30 pijastrov. Na vožnji v Aleksandrijo je zastojnikarska deca, ki se vozi "črno", silna nadloga. Skrita je pod sedeži, na straniščih in ploščadi, pa se prevaža iz kraja v kraj brez voznega listka, brez prebite pare v žepu. Ta otročad, ki ne pozna navadno niti očeta, niti matere, je prava egiptska šiba. Ko taki otroci malo odrastejo, postanejo nosači vode, smetarji, čistilci čevljev itd. Takih skitalcev cenijo samo v Kairu okrog 30.000. Po treh urah zares nagle vožnje pridivi brzovlak na cilj, v Aleksandrijo.

(Konec prih.)

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

V ITALIJO

se denar lahko pošlje, ampak samo v lirah in sedanje cene za pošiljanje denarja v Italijo so:

50 lir za	\$ 2,85
100 lir za	\$ 4,75
200 lir za	\$ 9,10
300 lir za	\$ 13,25
500 lir za	\$ 21,50
1000 lir za	\$ 42,50
2000 lir za	\$ 84,00

Vsem priporočamo, da pošiljajo denar vsaj dokler so take razmere kakor so, potem brzovlaka, kar stane

\$1,00 posebej za brzovlaka, ki ga je treba dodati k zgorajšnjim cenam.

V JUGOSLAVIJO za enkrat še ni mogoče pošiljati denarja, dokler se prometne zveze v tem oziru ne uredijo in ne določijo. Kadar bo zopet odprto homu naše klijente tozadevno obvestili.

Pošiljateljve naslavljajte na:
JOHN JERICHO
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

ZLATA KNJIGA

ki smo jo izdali za petdesetletnico

"Amerikanskega Slovenca"

je s stališča slovenske zgodovine in drugače nad vse zanimiva knjiga. Vsaka slovenska hiša bi jo naj imela v svoji hiši. Naročite jo, 50c stane samo

Kdor pa želi naročiti tudi Spominsko knjigo ki je bila izdana za štiridesetletnico "Amerikanskega Slovenca" pred desetimi leti, katerih imamo še nekaj na roki, tak dobi obe skupaj, to je Spominsko knjigo od 40 letnice in se- 75c danjo Zlato knjigo, obe za samo

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

22 let stara Ruth Stilson iz Providence, R. I., je zaposlena kot učiteljica letalstva na vojaški akademiji v Lexington, Mo. Brez dvoma je morala dobiti od svojih učencev dosti ponudb, katerih pa ne sme sprejeti, kajti njena pogodba izrecno pravi, da ne sme delati sestankov s kadeti. Da že v naprej onemogoči vsako ponudbo, je postavila na svojo mizo tozadevni napis.

Sotešan:

"Dedinja grajskih zakladov"

POVEST IZ DAVNINE

"Rozalija je, moje zlato dete." Oče se ni dal potolažiti.

"Na mrtvaškem listu je označena z drugačnim imenom," je trdil uslužbenec. "Poglejte njeno obleko."

"Obleka je njena," je povedal jokaje. "Ogrinjala pa dozda menda ni imela..."

"Ali je imela vaša hčerka še kako drugo znamenje?"

"Bradavico za levim ušesom," se je spomnil neznanec.

Čuvaj je dvignil mrliču glavo in zapazil navedeno znamenje.

"Rozalija je, moja dobra hčerka..." Oče se je skoro onezavestil.

Predstojnik mrtvašnice je majal z glavico. "Morda je nastala pomota zaradi osebnih podobnosti," je začel modrovati.

"Vaša hčerka pa to ni, ker gre za neko povsem drugo osebo."

"In bradavica?" ga je opozoril možakar.

"Naključje," je menil predstojnik. "Na Malinju je služila, pravite..."

Možak je rahlo prikinjal.

"Pa ste se že prepričali, da je ni več tamkaj..."

"Malinov Janče, ki služi v gradu za hlapca, mi je pravil, da jo pogrešajo..."

"Pojdite in poiščite," mu je svetoval predstojnik. "Obrnite se na samega graščaka."

Možak jo je mahnil po bližnici in prispel ves zasopel na Malinje. Grajski služabnik ga je povedel pred graščaka.

"Kje je moja hčerka?" je vprašal z otožnim glasom.

"Kdo pa ste?" Graščak Teodor ga ni hotel poznati.

"Oče Rozalije, vaše služavnice," se mu je nerodno predstavil.

"Vaše hčere ni več tukaj," mu je odgovoril.

"Kje pa je?" se je ustrašil.

"Pred dnevi je nekam odpotovala..."

"Kam?" je bil radoveden.

"Ne vem, ker mi tega ni omenila. Dal sem ji nekaj dni dopusta."

"Ali je rekla, da pojde k staršem?"

"Tako sem si pač domneval."

"Vidite, moja hči je mrtva!" Mož je bolestno zaplakal.

"Mrtva?" se je začudil.

"Ali še res ne veste?"

"Znano mi je le toliko, da je odpotovala..."

"Pa je mrtva. Na odru leži v mrtvašnici..."

Pravijo, da je utonila..."

Graščak si je domislil: "O tem sem že nekaj slišal. Gre pa menda za neko drugo osebo..."

"Utopljenka je moja hčerka... Poznam jo po bradavici za levim ušesom."

Graščak je umolknil in izpregovoril čez nekaj časa: "Vaša novica me je pretresla. Nesreča pač vedno išče svoje žrtve."

"Dognati moram, kdo je kriv nesreče," je zagrozil možak.

"Storite, kar hočete zaradi mene. Toda jaz ne vem ničesar. Zavoljo tega vam ni treba več hoditi na Malinje."

Brez sočutja so bile izgovorjene te besede. Ali se je dekle zamerilo graščaku, ki jo je zapodil iz službe. Morda si je zaradi tega vzelo življenje? Pa zakaj je trdil, da je utopljenka neka druga oseba?

Mož si v svoji žalosti tega ni mogel razložiti.

Množice, ki so se zbirale okrog mrtvašnice, so pričakovale mestnega oblastnika in njegovega prijatelja, zaročenca nesrečne utopljenke. Prihod je bil napovedan in ljudstvo je pripravljalo vso pozornost na Milana, ki bo izrekel odločilno besedo. Ali bo spoznal v utopljenki svojo izvoljeno nevesto? Nič se ni dalo sklepati in ugibati o mladenki, katere meščani niso poznali.

Milan je prispel v mrtvašnico v žalni obleki. S solzami v očeh je stopil k mrtvaškemu odru. Tu pa se mu je nenadno razvedrilo lice. "To ni Gizela," je spoznal po kratkem opazovanju.

"A obleka je njena," je ugovarjal oblastnik. "Gizela je nosila prav tako ogrinjalo..."

"Ta obraz je popolnoma drugačen," je vedel Milan. "Njegove poteze nimajo tistega prijetnega izraza..."

"Tukaj je bil neki mož, ki je spoznal utopljenko za svojo hčerko," je povedal predstojnik mrtvašnice. "Skliceval se je na znamenje, katero ima utopljenka za levim ušesom."

Milan se je sklonil nad krsto in zapazil bradavico. "Ne, to ni Gizela!" si je od-dahnil. "Moja zaročenka ni imela takega znamenja."

"Pa kako je prišla neznanka do njene obleke?" se je čudil oblastnik.

"Pravijo, da je služila v graščini na Malinju," je povedal predstojnik.

Milan in oblastnik Valant sta se spogledala in molčala.

Predstojnik mrtvašnice je raztrgal mrtvaški listek in napisal drugega z drugačnim imenom.

"Kje je zdaj tisti mož, ki žaluje za svojo hčerko?" je vprašal oblastnik.

"Odšel je na Malinje," je povedal predstojnik.

"Recite mu, naj se oglasi pri meni," je naročil. "Zadeva je vsekakor zanimiva."

Milana je napajala tiha radost. Oživilo mu je mrtvo upanje v svojo živo zaročenko.

34.

Načelnik Florin je računal brez krčmarja. Za nagrado se je obrisal pod nosom, ker ni našel Gizele, ampak grob neke druge osebe. Vzlic temu pa ni hotel mirovati. Dogodek, ki ga je doživel na prod, mu je obetal nove uspehe.

Spet se je preoblekel in odšel k "Zamorcu". Tam se ponoči ni smel pokazati v svoji službeni obleki.

"Ali ste spet tukaj?" Njegov obisk krčmarju ni bil po volji.

"Kakor vidim, se me bojite," mu je nagajal.

"Pa ni spet kaj novega?"

"Gizele še nismo našli, kar vam je najbrž dobro znano..."

"Mar se ukvarjam s postopači?"

"O tem sem skoro prepričan..."

"Pa nimate dokazov?"

"Hm, nimam. Ali Činka še ni bilo tukaj?"

"Saj ni neumen," se je krčmar resno namuznil.

FRANCOSKE KOLONIJE

Francija je že od nekdaj spadala med najbogatejša kolonialna cesarstva. Iz zgodovine vemo, da je večkrat tekmovala s Španjo in z Anglijo za kolonije. Za kolonialno enakovrednost z Anglijo se je borila v Severni Ameriki, v Vzhodni in v Zahodni Indiji. Prvič je Francija propadla kot kolonialno velesila pod Napoleonom I. Takrat je francoska mornarica mnogo pretrpela. Nobena trgovska ladja se ni pokazala na odprtem morju pod francosko zastavo. Registrirane so bile samo ribiške ladje in nekaj trgovskih ladij od 200 do 400 ton.

Ko je Francija zasedla 1. 1903 Alžir, se je začel drugi vzpon francoske kolonialne moči, ki nato ni več ponehal in je dosegel višek po svetovni vojni.

Danes vemo, da ima Francija 550.986 kv. km in 42.000.000 prebivalcev. Kolonialno cesarstvo Francije je 20 krat večje kot Francija sama. Francoskim kolonijam pripadajo: področje Atlasa, Alžir, Tunis, Maroko, Francoska Zahodna Afrika, Francoska ekvatorialna Afrika, Madagaskar, Kamerun, Reunion (na Tihiem oceanu), Francoska Somalija, Vzhodna Indija, Indokina, Nova Kaledonija, Novi Hebridi, Oceanija, Francoska Gvajana, Francoska Zahodna Indija, St. Pierre in Miquelon ter mandata Sirija in Togo.

GOBA PRERASTLA ASFALTA

O sili, ki jo predstavlja celotna rast nižjih rastlin, še vedno nimamo pravih pojmov. Značilen primer te sile daje eksemplar gobe dežnice, ki je začela rasti pod nekim skladiščem. Da bi prišla do svetlobe, je ta goba predrla 3 cm debela asfaltna tla, ki so bila stara komaj tri leta. Seveda je pod tla prišla vlaga, ki je podžgala cesarstvo Francije je 20 krat večje kot Francija sama.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

SLOVENCEM IN BRATOM HRVATOM

ss priporoča vsepovsod

Zimsmaster Bread Co.

Master Products

JOSEPH GERZIN, JR., razvažalec

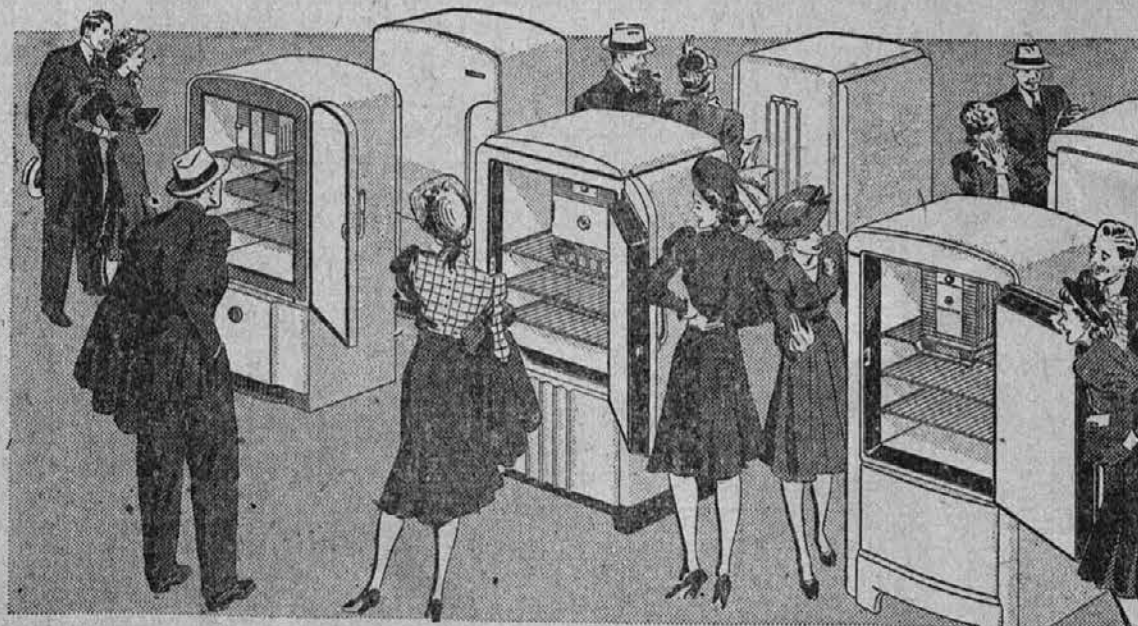
(Distributor)

ELY, MINNESOTA

TUKAJ SO ... IN PRIPRAVLJENI ZA VAŠ OGLED!

Novi 1941 električni refrigeratorji sijajno novi ... krasne oblike

po ceni, primerni vsaki denarnici

Vprašajte o

UGODNIH PLAČILNIH NAČRTIH

ki vam olajšajo nakup izdelka in vzorca, katerega želite

Krasni za pogled—veselje jih je ogledovati—ti novi 1941 električni refrigeratorji pomenijo nov standard na celi črti. Blesteča zunanost v modernih oblikah, ki bo oprema vaši kuhinji—presenetljive novosti pri spravljanju in ohranjanju živil—ena prednost za drugo, ki vas bodo presenetile zaradi svojih lastnosti za varčevanje s časom in delom.

Velikosti. Karkoli želite—od kompaktnega vzorca za uporabo v apartmentih do obsežne, polne velikosti za družino—po ceni, primerni vašemu proračunu, in nabavljate se lahko po ugodnem plačilnem načrtu.

Ne odlašajte. Pridite—oglejte si in pregledajte te krasne nove 1941 električne refrigeratorje takoj.

Pri vašem trgovcu z električnimi refrigeratorji

Pisano polje

J. M. Trunk:

Čez Jugoslavijo se je zgrnila smrtna odeja. (Konec).

Za sedanjost in bodočo osodo Slovencev niso odgovorni socialisti. Ne bom delal nobenih rekriminacij, da se narodna mizerija ne poveča. Prav zdaj, kdaj, je treba Slovencev moči, da jih ne požre strahovit val, ampak slovenski socialisti so od nekdaj (ne vsi, naj to podarim!) s svojim mednarodnim in materialističnim socializmom podirali in podminirali to odporno moč v narodu, in zdaj kriči socialist nad Vatikanom, da nima radi Slovencev nobenih skrbi.

Opetovano naj bo povedano, saj vseh dni še nikakor ni konec. Bil sem večinoma med socialisti in videl, kako je bilo. Trinajst let sem poučeval na šoli v kraju, kjer so nemški socialisti tvorili veliko večino. Učiteljstvo, okrajni šolski svet... vsi so bili socialisti, ampak imel sem od njih strani vso podporo pri pouku, krščanskem pouku njih otrok. Kadar sem pa prišel le v bližino kakega slovenskega socialista, sem pa imel farja v obraz.

Nič rekriminacij, le gola dejstva, da bi ta ali oni socialist le morda odprl oči in ne sledil slepo raznim kričanjem. O razmerah v Trstu pred zadnjo vojno in še davno prej in med železničarji sem bil dobro poučen, ker sem bil v Beljaku v tesni stiki posebno z uradniki. Iz lastne izkušnje bi lahko marsikaj zapisal, pa naj govori socialistu v pouk, ako je dostopen za kako besedo. Ivan Zorec, ki je zapisal (Mladika, št. 11, 40. str. 376):

Tržaski socialni demokrati so bili po veliki večini sami Slovenci. Italijani, kolikor jih je pač bilo socialističnih, so kar izginili med njimi in so ostali Italijani. "Mednarodni"

so bili samo slovenski socialisti.

Socialistična stranka je imela svoj "Dom," ki so ga imenovali "Ljudski oder." Pozimi je ob večernih urah prirejal razna predavanja. Predavatelji so prihajali od blizu in od daleč. Zvest poslušalec tistih predavanj, posebno slovenskih, sem bil tudi jaz.

Sobana za predavanja je bila zmerom polna delavcev in uradnikov. Delavci so prihajali, čeprav predavateljevega jezika morda niso razumeli, pritala jih je vselej že tovariška disciplina sama.

Predavatelji so klatili kapitalistične vrhove, se na načine cedili o bratstvu in pravičnosti, hrabro slepili delavce in jim za trdno obetali raj na zemlji, ko ne bo več neumnih marenj o domovini in ko se udušijo farške sleparije o Bogu in posmrtnem življenju.

"Domovina, to, sodrugi, je trebuh, zveličas pa se že na tem svetu, če se ti dobro godi! To bo, ko premagaš in ob tla vržeš kapitalizem in verjo!"

Tako so se po navadi končala vsa predavanja. Izjema je bil le Ivan Cankar. On ni nikoli kvasil takih stvari. Govoril je zmerom le o Slovincih, o slovenski kulturi in o tistih, ki jo zavirajo. Te je bičal pa prav krvavo.

Prav rdeči socialisti niso kaj radi hodili poslušat Cankarja, sobana pa je vendar bila vselej natlačeno polna same inteligence."

Tu so rdeči socialisti kakor fotografirani, in prav ti lahko nekaj zanimivega izvejo tudi o Cankarju.

To zapišem le radi resnice. Domovina tudi socialistov je ob robu propada, vsi moramo napeti vse moči, kolikor moremo se pomagati. Zato pa je tem bolj bedasto širiti gole mržnje med nami samimi. Napadi na Vatikan, ko politično Vatikan pri bodoči osodi Slovencev nima in ne more imeti besede.

Huda nesreča

Huda nesreča je zadela pri sekanju drv nekega sezonskega delavca P. N. iz Ljutomer. Pred kratkim se je bil vrnil iz Nemčije, pa je doma dobil zaposlitev pri sekanju drv. Ko je v gozdu podžagal drevo, se ni mogel pravočasno umakniti. Zgrabilo ga je vejevje in ga pokopalo pod seboj. Debelaveja ga je tako hudo oprasnila po nogi, da mu je odtrgala del stopala in tri prste. Odpeljan je bil v soboško bolnico.

Maribor je zdravo mesto

Kakor se poroča je statistična mesta Maribor ugotovila, da živi v mestu lepo število ljudi starih nad 70 let, namreč 1430 oseb moških in žensk. Prevladujejo pa po številu seveda ženske. V starosti od 70 do 80 let živi v mestu 1121 oseb, od 80 do 90 let jih je 288, nad 90 let pa 20. Eden — zdravnik Dr. Urbaczak — pa je bil star 100 let, ko je bilo letos izdano to poročilo mestne statistike.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 5523

Uradne ure: vsak dan od 9.

zjutraj do 8:30 zvečer.

SVOJI K SVOJIM!

Slovenci, slovenska društva in slovenska podjetja, naročite svoje tiskovine vedno le v slovenski tiskarni. — Naša tiskarna izdeluje vse tiskovine za posameznike, društva in druge, LIČNO in POCEN!

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road,

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois